

Bij vele rassen is de kleurslag blauw ongezoomd of blauw gezoomd erkend. Het zijn kleurslagen, die door de mooie pasteltint vele fokkers aanspreken. Maar het zijn helaas ook kleurslagen voor de doorgewinterde fokker met veel doorzettingsvermogen. Het is namelijk geen fokzuivere kleur maar een intermediaire kleur tussen zwart en vuilwit. Het bereiken van de juiste gelijkmatige kleur blauw is op zijn zachtst

Bij sommige rassen zie je dat naast de reeds erkende kleurslag blauw ook de kleurslag parelgrijs is erkend of iemand is bezig het ras in deze kleurslag erkend te krijgen. Bij parelgrijs kan de fokker zich meer toeleggen op een gelijkmatige kleurverdeling. Dat is ondermeer te bereiken door het kruisen van dieren die qua kleur zoveel mogelijk aan elkaar gelijk zijn. De kleur hoeft dus niet meer eindeloos bijgesteld te worden, zoals dat bij blauw wel het geval is. Deze kleurslag kent ook niet de problemen met gezoomd of ongezoomd en de sterke neiging naar een veel te donkere sierbevedering. Zo wordt er onder andere momenteel naast de bestaande ongezoomd blauwe Leghorn ook met veel enthousiasme gesleuteld aan de parelgrijze variant. Op de site van de Nederlandse Leghornclub (www.leghorn.nl) kunt u daarvan de resultaten zien.

EEN FRAAI ALTERNATIEF VOOR BLAUWPATRIJS?

gezegd geen sinecure. Is de oplossing daarvoor de kleurslag parelgrijs, die wel fokzuiver is? Parelgrijs lijkt veel op blauw, maar is wat lichter en zilverachtig. Daarom zou je zeggen dat deze kleur de fokkers van de blauwe kleurslagen toch ook erg moet aanspreken.

Bezoek aan Duitse topfokker

Zeer aangenaam verrast was ik ook tijdens een bezoek met een stel hobbygenoten (*als onderdeel van de AVICULTURA-reis naar Wasserburg. Red.*) aan de Duitse topfokker, Ernst Mensinger. Hij is ook de oprichter en eigenaar van het prachtige themapark in Geiselwind bij Würzburg. Zijn bedrijfsleider Martin Wirsching uit Stammheim liet ons terloops bij een bezoek aan één van de vele fokinrichtingen van Mensinger zijn eigen Perlgrau-Orange Italiener zien. Toen ik even doorvroeg, merkte ik dat hij terecht apetrots is op zijn dieren. Hij vertelde mij, dat ze door een spontane mutatie zijn ontstaan uit Goldfarbigen Italiener (Patrijs Goudflieder Leghorns). Verantwoordelijk voor de parelgrijze kleur is het lavender-gen (lavender staat voor zacht lila). Dit is een verdunningsgen en ver-

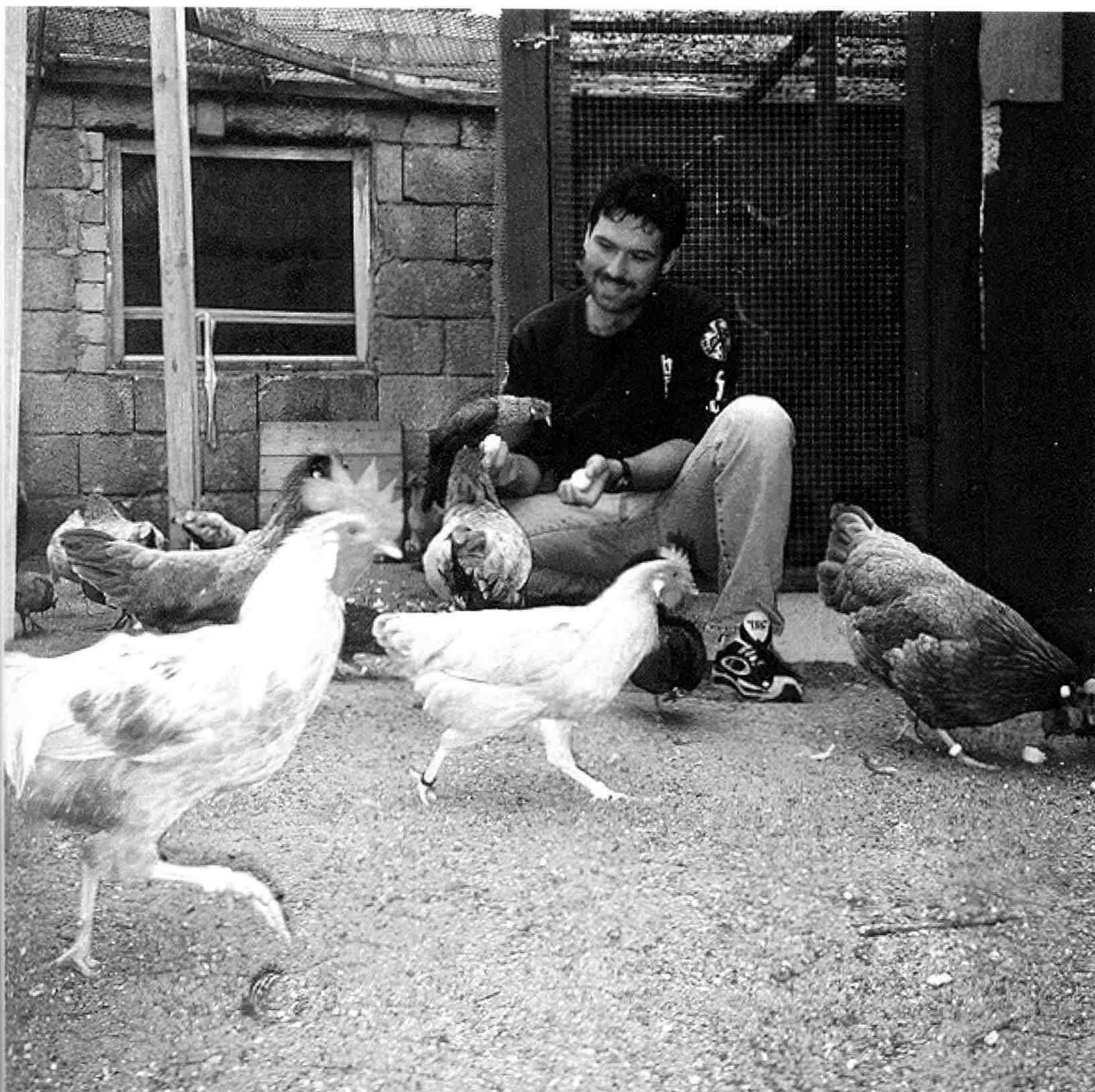
dunt het zwart tot parelgrijs en is recessief. Dat wil dus zeggen dat dieren die dat gen fokonzuiver dragen niet parelgrijs zijn. Onderlinge kruising van dieren, die dat gen fokonzuiver dragen, kunnen enkele (theoretisch 25%) fokzuivere parelgrijze nakomelingen voortbrengen. Alleen de fokzuivere exemplaren zijn dus parelgrijs. Het lav-gen verdunt ook de warme Patrijs-Goufflitterkleuren tot wat men in Duitsland in dit geval "Orange" noemt en wij Isabelkleurig of daar dicht aan grenzende pastelkleuren. Wat zwart was, is nu dus parelgrijs en wat goud, oranje of rood was is nu pastelkleurig geel in verschillende nuances. Een waarlijk prachtige kleurencombinatie, vooral in een passende omgeving of in de hand.

De nieuwe kleurslag werd op het zomercongres in 1976 tentoongesteld

Martin bracht mij ook in contact met Eckhard Pflüger van de foktechnische commissie van de speciaalclub van Zeldzame Leghorns. Die wist mij te vertellen dat deze kleurslag in het begin van de zeventiger jaren is ontstaan bij Willi Maudanz in Beetzendorf in de toenmalige DDR. Deze inmiddels overleden fokker was zeer verrast toen uit een broedsel van normale Patrijs Goudflieder Leghornkuikens ineens enkele hele lichtgrijze kuikens vielen. Hij verdacht meteen de Blauwkoekoek Nederlandse haan van zijn buurman er van, dat die op bezoek was geweest. Op zich een vreemde veronderstelling, omdat het blauwkoekoek van de Nederrijner, die van ons Noord-Hollandse hoen afstamt, geen Blauwpatrijs Goudflieder kan geven maar Blauwkoekoekpatrijs Goudflieder. Willi Maudanz stelde zijn nieuwe kleurslag op het zomercongres in 1976 tentoon. Daar verwonderde de vakjury zich er ook over dat deze dieren, ondanks de vermeende herkomst, totaal geen Aziatische inslag vertoonden. Zij werden in eerste instantie onder de naam "Blau-oranje" ingeschreven en zijn in 1979 in de DDR erkend. Collegafokker Gottfried Hölzel ontdekte echter dat hier geen sprake was van een intermediaire kleur (blauw) maar een recessieve kleur. Daaruit concludeerde men, dat het dus parelgrijs moest zijn en is de naam inmiddels omgedoopt in Oranje-Parelgrijs. Dat verklaart ook dat de haan van de burens niet de schuldige was en daarmee ook het ontbreken van de Aziatische inslag.

Maar verder is het allemaal heel raadselachtig

Was het werkelijk een mutatie, dus het spontaan ontstaan van het lav-gen. Of was hier sprake van het binnensluipen van dat lav-gen door inkruisingen in de stam van Willi Maudanz. Ook dat is mogelijk, want het gen is al heel lang bekend bij andere rassen. Het antwoord hierop zullen we wel nooit krijgen. Na de hereniging van Duitsland verdween de kleurslag weer van de tentoonstellingen, door-

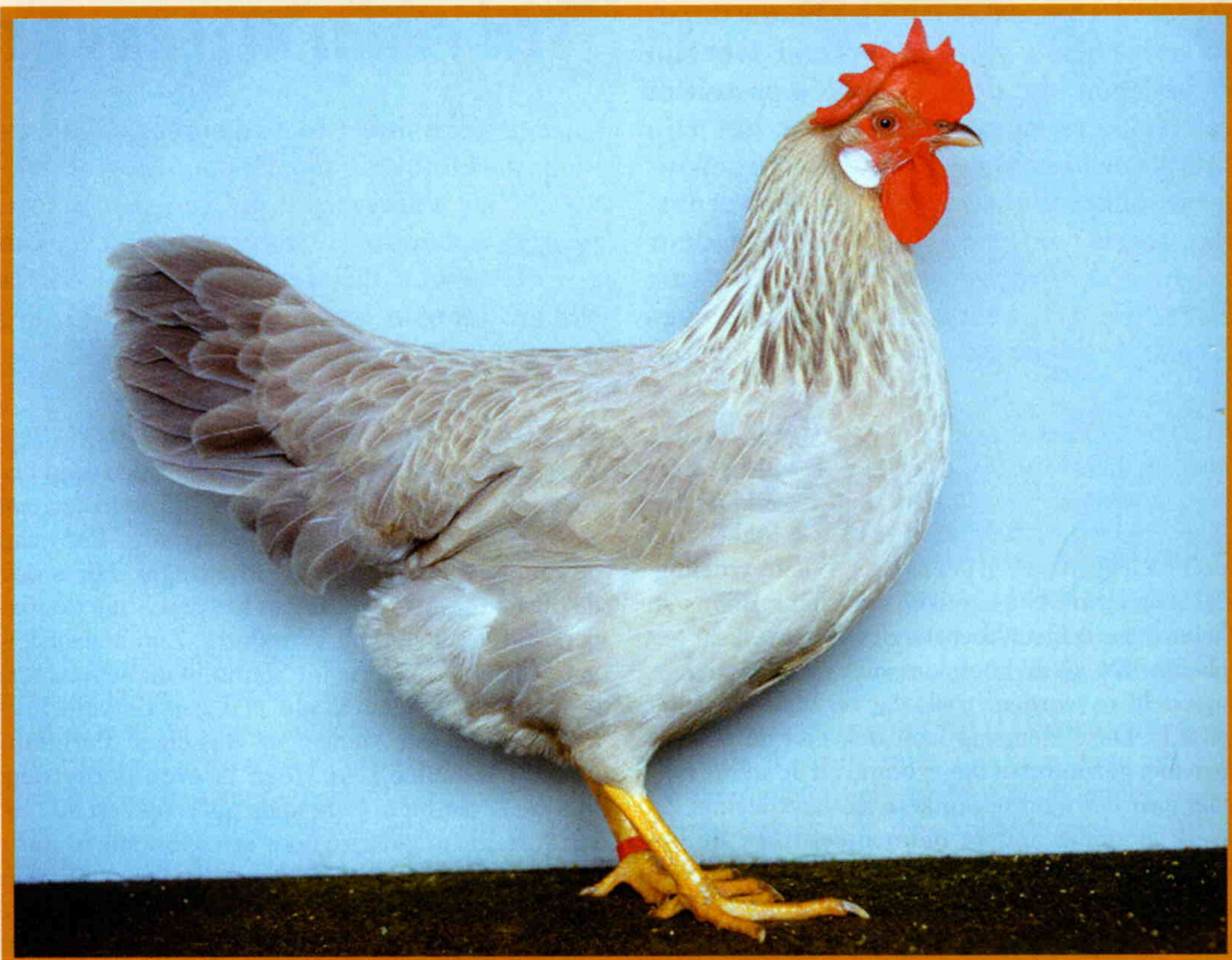
Martin Wirsching genietend van zijn hoenders.

ORANJE-PARELGRIJZE LEGHORNS

dat het toen geen landelijke erkenning meer had. In de buurt van Martin Wirsching liepen in 1996 tussen een allegaartje van rassen en bastaarden nog enkele Oranje-Parelgrijze Leghorns. Onder de indruk van de prachtige pasteltinten heeft Martin een paar broedeieren weten te bemachtigen. Door het allegaartje waren de enige bruikbare kuikens een Oranje-Parelgrijs hennetje en een Parelgrijs-Zilverpatrijs haantje. Daaruit heeft Martin zijn stam opgebouwd. Normaal komen er met het inkruisen van andere rassen, om het parelgrijs te verkrijgen, allerlei eigenschappen mee waar je echt niet op zit te wachten. Omdat hier sprake was van een mutatie, zo'n zesentwintig jaar geleden, had hij dus geen nasleep van problemen met ongewenste inkruisingseigenschappen.

Maar helaas, je krijgt in de fokkerij niet veel cadeau en dus ook hier niet

Een nare eigenschap, die je gratis met het verdunningsgen voor parelgrijs meegeleverd krijgt is een probleem met de bevedering op de schouders bij de hanen. De ontwikkeling van deze bevedering stopt vroegtijdig en de veren blijven in de hulsjes steken. Deze eigenschap ligt op het zelfde chromosoom als de verdunningsfactor en is een zogenaamde gekoppelde eigenschap. Ook in het geval van Martin had het gen deze nare eigenschap duidelijk niet thuis gelaten. Van de twintig haantjes die hij daar de eerste keer uit fokte, was er maar één met een redelijk ontwikkelde schouderbevedering. Hij noemt dat open schouderbevedering. Door zijn collegafokkers werd hem verzekerd dat dit nooit goed zou komen. Maar Martin ging toch door en door steeds streng te selecteren,

*Deze hen van 2000, zeer fraai van kleur op het lichaam maar wat donker in de hals en het type moet langer en eleganter voor een Leghorn. Te veel massa voor de poten.
Foto: Josef Wolters*

heeft hij een enorme verbetering bereikt. Nu is het andersom, ongeveer twintig goede hanen en één niet goed! Daarbij heeft hij wel wat "hulp" gehad van de oranjefactor. De oranjefactor onderdrukt namelijk weer de slechte veerontwikkeling. Door het weer goed vastleggen van de oranje (isabel) kleur, ging ook de schouderbevedering met rasse schreden vooruit.

Zijn dieren zijn nu fraai van type en kleur

Hij vertelde mij, dat hij met een hen in 1999 een F haalde en als die geen beschadigd kamtandje had gehad, het predikaat een U zou zijn geweest. Mijn persoonlijke mening is, dat in dat jaar ook zijn top lag. Ten gunste van een betere en egalere parelgrijze kleur en minder zoming in de borst bij de haan zijn zijn huidige dieren te kort van type geworden, vind ik en worden de hennen wat plomp. Ook de schachtstreptekening bij de hennen vind ik wat te donker worden. Vroeger was het Duitse type Leghorn duidelijk korter dan het Nederlandse, maar die tijd is voorbij. Martin was overigens ook van mening dat het langere type beter was en werkt daar nu weer hard aan. De kleurslag Perlgrau-Orange is nu weer in Duitsland landelijk erkend maar behoort nog steeds tot de zeldzame kleurslagen. Maar er zijn inmiddels weer vijf fokkers van

*Hen van 1999 met het predikaat F op de tentoonstelling in Ulm. Terecht het juiste predikaat voor een zo zeldzame kleurslag. Wat mij betreft zou het dier nog net even wat meer dijen mogen tonen waardoor het hoger gesteld zou zijn en de kleur mag ook nog wat regelmatigiger.
Foto: Josef Wolters*

deze kleurslag. Om nog een wat beter beeld van deze kleurslag te geven, volgt hieronder in het kort de Duitse standaardbeschrijving. De haan heeft een parelgrijze grondkleur. Kop, hals en zadelbehang zijn strogeel met een lichte parelgrijze schachtstreep. Ook de rug en schouders zijn strogeel tot messingkleurig. In de borst is enige strogele zoming toegestaan. De vleugeldriehoek is crèmekleurig. De hen toont op het lichaam een grauwwit tot crèmekleurige grondkleur met fijne parelgrijze pepering, crèmekleurige nerftekening en isabelkleurige veerand. Het halsbehang is strogeel met parelgrijze schachtstreeptekening. De borst is licht zalmkleurig. Ernstige kleurslagfouten zijn een duidelijke zoming in de borst bij de hanen en een doorbrekende of ontbrekende schachtstreeptekening, een roeterige parelgrijs alsmede elk pigmentverlies (wit in de bevedering).

Tot slot nog een tip

Het prachtig themapark Freizeiland in Geiselwind bij Würzburg van Ernst Mensinger is een uitstekende gelegenheid om daar eens met de hele familie naar toe te gaan. In het park zijn de attracties afgewisseld met vele hokken en rennen, vaak ook in min of meer natuurlijke omgeving. Hierin zijn gedurende het seizoen allerlei hoenders, eenden, duiven en siervogels gehuisvest, die Mensinger fokt en leent ook van fokkers uit de omgeving. Er is dus voor de hele familie wat te doen. Helaas is het park niet naast de deur maar kan wellicht op weg naar een vakantiebestemming in die richting aangedaan worden. Een aanrader!

Fraaie haan van 1999, zowel qua type als tekening. Alleen helaas nog wat veel zoming in de borst. Foto: Josef Wolters

Haan met, de voor parelgrijs typische, slecht ontwikkelde bevedering op het vleugeldek.

Haan van 2001, fraaier van kleur en nagenoeg geen zoming meer in de borst. Helaas nu een duidelijk korter type en een wat royaal achterlijf in verhouding tot de wat te krappe borstbelijning en te geringe staartpartij. Foto: Josef Wolters

EEN FRAAI ALTERNATIEF
VOOR BLAUWPATRIJS